

Tek. Magyar Nemzeti Múzeum
Orsz. Széchenyi könyvtára
BUDAPEST VIII.
Múzeum krt. 14-16.

ELVIDÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Zombor, Csihás
Benő u. 3. Tel.: szerk. és kiadóhivatal 207, éjjel
422, nyomda 213.

Főszerkesztő:
ILLÉS SÁNDOR

1944. április 19. IV. évfolyam, 87. szám.
Előfizetés egy hóra: 4.30, negyedévre: 12.40 P.
Levél cím: Zombor, postafiók 102, csekksz. 74.050.

A Fűh r e r

Most tölti be ötvenötödik életévét. A szövetséges német nép nagy Vezérének születési évfordulója ma, ebben a vérzivataros időben, a gigantikus harcok, a világtörténelemben példanélkül álló nagy csaták idejében tül-nő a szokásos kereteken. Ezen a napon nemcsak a német nép, de a magáralált európai nemzetek fiai is feléje fordítják tekintüket és lángoló szívüket.

Hosszu idők óta nem volt cselekvő ember, aki ilyen hatalmas változásokat hozott volna létre a világban, akinek a neve ennyire belevésődött volna a földgolyó minden részében a legszélesebb tömegek tudatába.

Ő bontotta ki a zászlót, amely alatt elindult a német hadsereg, hogy megvívja harcát elnyomói és kizsákmányolói ellen. Az ő nevéhez fűződnek azok a szociális újítások, amelyek hatalmas fejlődést biztosítottak a német népnek, s szilárdan megalapozták a Harmadik Birodalmat.

Ma, amikor a szövetséges birodalom minden egyes fia meghatott szeretettel gondol Vezérére, Magyarország népe is lelkesen osztozik ebben az érzésben. Az európai nemzetek között ott állnak a magyarok is, akik nagyon sokat köszönhetnek a németek igazságos és nagy Vezérének.

De ma, amikor ég és lángol egész Európa, nincs itt az ideje annak, hogy szavakkal ünnepeljünk. Ágyuk dörögésével, fegyverek szavával köszönti a magyar szív azt a férfit, aki az új világrend élén áll. A magyar honvéd fegyverrel a kezében áll a Kárpátokon ellenségünk, s Európa ellenségével szemben.

Ebben a harcban nem vagyunk egyedül. Ott állnak mellettünk német bajtársaink, váll-váll mellett küzdünk, s a véres, göröngyös csapáson, amelyet a történelem mutatott meg, a közös győzelem, s a közös boldogság felé menetelünk.

Ebben a harcban nincs többé megállás. Ha jönnek is súlyos napok, a németekbe és nagy Vezérébe vetett bizalmunk, erős karunk, az igazsághoz vetett rendületlen hitünk meghozza a végső győzelmet.

A magyar csapatok elfoglalták Nadvorna városát

További községekert ért el és tisztított meg az ellenségtől a magyar és német támadók a Kárpátok előterében — A szovjet valamennyi támadása meghiúsult

„Róma elpusztításának büne kizárólag az angol és amerikai főparancsnokságokat terheli“

Német válasz De Valere ir államelnök jegyzékére — Németország felkészült az invázióra, bárhol és bármikor következik be

Nagy német légi erők támadták Londont, ahol kiterjedt tüzek és rombolások keletkeztek

De Valera ir miniszterelnök — mint a Német Távirati Iroda jelenti — jegyzékét intézett a birodalmi kormányhoz, amelyben arra mutat rá, hogy a kétezer esztendő Rómának, a keresztény világ szellemi központjának elpusztulása milyen nagy szerencsétlenséget jelentene az egész emberiség számára. A római emlékek, kulturális, szellemi értékek az örök emberiség tulajdonai és millió és millió katolikus szívesen feláldozná életét, csak hogy ezeket az értékeket megmentsse a jövő számára. Az elkövetkezendő nemzedékek örökké áldani fogják azt a hatalmat és azt az államférfit, amely, illetve, aki megmenti Rómát.

Német részről most adtak választ erre a jegyzékre. A német válaszjegyzék bevezetőben leszögezi, hogy az ir miniszterelnök jegyzékének azon kitétele, mely szerint a hadviselő felek még semmit sem tettek

RÓMA MEGMENTÉSE

érdekében, Németországot illetően nem felel meg a tényeknek. A németek már régen demilitarizált, nyílt várossá tették Rómát és ennek érdekében a következő intézkedéseket foganatosították:

1) A német főparancsnokság már hosszú idővel ezelőtt megtett intézkedésére német csapatok, intézmények nincsenek Rómában és erről diplomáciai uton értesítették az angolszászokat is. Rómában csak néhány kórház van, amelyekben sebesült katonák és foglyok tartózkodnak és a német biztonsági rendőrség kevésszámú tagja, akik az olasz rendőrséggel karöltve a rendet tartják fenn.

2) Róma vasuti hálózata és összes pályaudvarai már régóta csak a polgári lakosság szükségleteit, elsősorban a közellátási érdekeket szolgálják és a német véderő nem használja Róma vasutvonalait és

3) a német véderő tagjainak megtiltották, hogy Róma területére lépjenek.

Ezzel az intézkedésekkel tehát

Németország a maga részéről biztosította Róma nyílt város jellegét és gondoskodott arról, hogy az angolszászok, ha légitámadást intéznek az Örök város ellen, ne találhassanak ürügyet Róma elpusztításának indokolására. A helyzet most tehát az, hogy Róma városában semmiféle katonai célpontok nincsenek, s ha az angolszászok bombázzák Rómát — mint a multban annyiszor tették — csak polgári célpontokra, csak a lakosságra és a kereszténység emlékeire dobhatják le bombáikat. Ezek után az intézkedések után Róma elpusztításának büne kizárólag az angol-amerikai főparancsnokságot terheli.

A német kormány átengedi az ir miniszterelnöknek azt a feladatot, hívja fel az angol és amerikai kormány figyelmét Róma demilitarizált voltára és hason odá, hogy Anglia és Amerika a maguk részéről hozzájáruljanak Róma megmentéséhez.

Befejezésül közli a német válaszjegyzék, hogy ha Németország ellenségeinek magatartása Róma irányában nem változik meg, egyedül az

angolszászokat fogja terhelni a felelőség azért, ha a német hadvezetés eddigi álláspontját, mely szerint katonailag nem védi Rómát, revideálni fogja.

AZ INVÁZIÓS

hírekkel kapcsolatban a Nachtausgabe azt írja, hogy Németország teljesen felkészült az invázióra bárhol és bárhol következzen is be.

Illetékes német helyen is foglalkoztak az inváziós hírekkel és a Londonban akreditált diplomáciai testület jogainak példátlanul álló felfüggesztésével kapcsolatban kijelentették, hogy ez London idegeségének jellemző jele. Vajjon ez az intézkedés az invázióval függ-e össze, vagy csak egyike az inváziós hír azoknak a brit intézkedéseknek, amelyeket Churchill „hamis riadók” elnevezés alatt emlegetett, majd elvált. A németek nyugodtan várják az előzölést, s katonaságuk ég a vágytól, hogy egyszer már megfizessen az ellenségnek a német otthon, asszonyok és gyermekek kíméletlen bombázásáért.

Amerika is korlátozza a diplomaták kiváltságait

A Stockholms Tidningen felveti a kérdést, vajjon Amerika is utánozza-e Anglia legutóbbi intézkedését és szintén felfüggeszti-e a diplomaták kiváltságait. A lap londoni tudósítója a kér-

déssel kapcsolatban azt írja, hogy angol politikai körök meggyőződése szerint rövidesen ugyanolyan intézkedések várhatók Washingtonban, mint amelyeket London tett.

Az északi szakaszon támadásra készül a Szovjet

Berlin, április 19.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy Krim félszigetén változatlan hevességgel tombol a nagy csata és a Szovjet állandóan újabb és újabb ember és anyagtömegeket vet be a küzdelembe.

A németek megfigyelték, hogy a keleti front északi szakaszán is újabb tá-

madásra készül a Szovjet. A narvai támadások véres kudarca után a Szovjet most az osztrovi térségben számos hadosztályt és nehéz hadianyagot von össze, hogy megkísérelje újból azoknak a német állásoknak az áttörését, amelyeken eddig minden szovjet roham megtört.

Ara 16 fillér

1945/ 741

Több szovjet lövészezredet megsemmisítettek a német csapatok

Sztaniszlautól délre és keletre több újabb községet ért el a magyar és német támadó ék

Berlin, április 19. Az Interinf. jelenti a keleti arcvonalról, hogy Sztaniszlautól délre és keletre a német és magyar erők előnyomulása tovább folytatódik és a támadó ékek több községet értek el és tisztították meg az ellenségtől. Az északukrajnai szakaszon a támadások súlypontját a Tarnopoltól nyugatra lévő vidék képezi, ahol a Tarnopol védőivel egyesült német csapatok visszaverték a Szovjet állandóan ismétlődő támadásait és eközben 42 szovjet páncélost megsemmisítettek. Több szovjet lövészezred teljes egészében, vagy legnagyobb részt megsemmisült a kemény harcokban. Kovel-től keletre a németek elzártak egy arcvonal-hézagot, amely az előző napokban már jelentősen összeszűkítették, a várostól délnyugatra eddig elfoglaltak egy fontos magaslati állást.

Dittmar altábornagy a keleti front harcairól

Berlin, április 19.

Dittmar altábornagy, a Német Távirati Iroda katonai magyarázója foglalkozva a keleti arcvonal harcaival kifejtette, hogy

Szebasztopol mellett Krim félsziget löbbi része csak előterep, amely azzal, hogy feltartóztatta az ellenség előretörését és súlyos veszteségeket hozott a bolsevistákra, befejezte feladatát.

A Szovjet mindent megkísérelt, hogy megakadályozza a német és szövetséges erők összevonását Szebasztopolban, a kísérlet azonban meghiúsult és a német erők összevonása teljes mértékben sikerült. Arra a kérdésre, hogy

a németek Szebasztopolt tartják-e és meddig, az altábornagy azt válaszolta, hogy ez kimondottan a hadműveleti szükségességtől függ. A német hadvezetés a Dnyeszter-torkolatvidékénél sem volt tekintettel semmiféle presztizs szempontokra és Odesszát csak addig tartotta, amíg az benne nem történt megállapított hivatalosát.

Tarnopol és Kovel térségével kapcsolatban megállapította az altábornagy, hogy a két város hathatós védelme lehetővé tette új erős, galíciai védővonal kiépítését.

A szovjet támadások iránya három irányba mutat. Az egyik ék a román erők mentén déli irányban, a Fekete tenger felé mutat, a másik nyugati irányú előretörés kiterjedő létszáma törekszik, a harmadik támadó irány célja pedig a Kárpátok el

mennti szövetséges erő teljes megsemmisítésére van szükség, hogy megbirkózzanak a Szovjet várható tömegtámadásaival.

A Szovjet átcsoportosítása krimi erőit

Berlin, április 19.

Az Interinf. jelenti, hogy Krim félszigetén a bolsevisták átcsoportosították erőiket. Az ellenség a legnagyobb erőfeszítéseket fejtette ki annak érdekében, hogy megakadályozza a német-román főerők egyesülését, de

a próbálkozás véres kudarccal végződött.

A szovjet csapatok kísérletet tettek arra, hogy a szebasztopoli térségben néhány magaslati állást elfoglaljanak de a kemény védelem meghiúsította

a támadást és visszavetette az ellenséget.

A német vadászgépek tegnap is súlyos csapást mértek a berepült ellenséges légitűzdelékekre

Berlin, április 19.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német vadászgépek kemény légi harcokat vívtak az ellenséges azon légitűzdelékeivel, amelyek tegnap a déli órákban berepültek Németország északi és északnyugati területe fölé. A légi harcok egészen Berlin előteréig kiterjedtek. A német vadászgépek és a légvédelmi őrjáratok most is súlyos csa-

Sztaniszlautól keletre a német és magyar csapatok megtörték a Szovjet makacs ellenállását és rendkívüli veszteségeket okoztak az ellenségnek.

Tarnopol védői csak azután kaptak kitérési parancsot, miután löszerük és ivóvizük elfogyott.

pást mértek az ellenségre és egész sor bombázót lőttek le. Visszarepültekben is állandóan üldözték az ellenséges kötelékeket a német vadászgépek. Az Interinf. értesülése szerint az eddigi jelentések alapján Észak-németország felett a kedvezően elhárítási viszonyok ellenére is legalább 43 ellenséges bombázót lőtt le a német légvédelem.

Az angolok teljesen beszüntették a hajóforgalmat Gork és Anglia között

Amszterdam, április 19.

(Német Távirati Iroda) Dublinból jelentik, hogy kedden Gork és Ang-

lia között teljesen beszüntették a hajóforgalmat.

A londoni diplomaták adott esetben az uccára sem mehetnek ki Megkezdtek a diplomata levelezések cenzurázását

Amszterdam, április 19.

Az angol hírszolgálat jelentése szerint tegnap megkezdtek a diplomata levelezések cenzurázását.

Londoni jelentés közli, hogy az angol kormány tegnap újabb korlátozó intézkedéseket léptetett életbe.

Igy felhatalmazták a rendőrséget, hogy belátása szerint bármelyik utvonalat elzárhatja a forgalom elől, ha erre az utvonala katonai szállítások miatt szükség van.

Bármely katonának jogában áll in-

terveket, sőt erőszakot alkalmazni annak érdekében, hogy a szükséges utvonalat felszabadítsa katonai szállítmányok számára. A vasúti menetrendet csapatszállítások idejére teljesen hatályon kívül helyezték.

A diplomatákat a tegnap kiadott rendelkezés értelmében ugyan olyan elbánásban részesítik, mint bármely más külföldit, tehát ezek sem tehetik lábukat bizonyos területekre, sőt adott esetben azt is megtiltja az angol kormány, hogy az uccára lépjenek.

A szerb kormány tiltakozik a genfi Vöröskeresztnél az angolszász terrorbombázók égbekiáltó kegyetlenkedései ellen

Knezsevic angolbarát miniszter feleségét és négy gyermekét is megölték az angolszász bombák

Belgrád, április 19.

Belgrádban nagy izgalmat és Anglia számára nem éppen hízelgő megjegyzéseket váltott ki a szerb husvét két napján Belgrád ellen intézett angolszász terrorbombázás.

A bombák többek között megölték Knezsevic, Péter király angolbarát miniszterének feleségét és négy gyermekét is.

Knezsevic, mint ismeretes, udvari miniszter volt és 1941-ben Szimovic

márciusi puccsa idején döntő módon járult hozzá Jugoszláviának az angolokhoz átállásához és ezzel Jugoszlávia összeomlásához.

A szerb kormány tegnap Nédics tábornok, miniszterelnök elnökletével

rendkívüli minisztertanácsot tartott,

amelyen résztvett a szerb főváros polgármestere és rendőrpáncsoka

T U R U L

Filmszínház — Telefon: 328

KEDD—CSÜTÖRTÖK

A FORRADALO GROFJA

Főszerepben

AMADEO NAZZARI,

LUIA FERIDA

Pótműsor: magyar híradó.

is. A minisztertanácsról kiadott hivatalos jelentés szerint

a szerb kormány mélyes fájdalommal állapítja meg, hogy az angol-amerikai légi erők támadása a belgrádi lakosság legszélesebb köreiből okoztak kárt

és a legemberibb, legszociálisabb intézkedések elpusztítására törekednek

A szerb kormány az egész világot megelőzve, hogy a bombázásnak kimondottan terrortámadás jellege volt a szerb nép ellen irányult és azt éppen a szerb ortodox egyház legnagyobb ünnepén, husvét két napján hajtották végre a

angolszászok. A szerb kormány nemzetközi Vöröskereszt útján tiltakozik az angolszász terrorbombázók égbekiáltó kegyetlenkedései ellen.

LÉGIPIADÓ LONDONBAN

Amszterdam, április 19.

Az angol hírszolgálat jelentése szerint szerdára virradóra légi piadó volt Londonban.

EDEN ROVID UDULÉSI SZABADSÁGRA UTAZOTT

Amszterdam, április 19.

Az angol hírszolgálat közli, hogy Eden brit külügyminiszter rövid udulési szabadságra utazott.

BADOGGIO A KOMMUNISTÁK VEZÉRÉVEL TÁRGYALT

Az Interinf. jelenti londoni értesülés alapján, hogy Badoglio délolaszországi miniszterelnök kormányala kítási tárgyalásai során tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Ercolival, az olasz kommunisták vezetőjével. Valószínű, hogy az új kormány névsorát rövidesen közzéteszik.

Párizs környékét is bombázták az angolszászok

Vichy, április 19.

A párizsi rádió jelentése szerint szerdára virradóra Párizs környékét bombázták az angolszászok.

A halálraitelt Bastianini Svájcba menekült

Bern, április 19.

Hivatalos svájci jelentés közli, hogy Bastianini volt olasz nagykövet, a fasizta nagytanács volt tagja, akij többekkel együtt halálraitelt az olasz különbíró, Svájcba menekült. Tekintettel arra, hogy halálraitelték, a svájci szövetségi tanács nem adja ki Bastianinit, arról pedig később dönt, ad-e a menekültnek letelepedési engedélyt.

Ötvenötésztendő a Führer

Budapest, április 19.
Hitler vezér és kancellár április 20-án ünnepi ötvenötödik születésnapját. A magyar rádió ebből az alkalomból 20-án este 20 óra 25 perces kezdettel ünnepi műsort sugároz, amelynek keretében Rajniss Ferenc „Szemtől szembe a német nép vezérével” címmel előadást tart.

Berlin:

London megalázó felügyelet alá helyezte a diplomatákat

Berlin, április 19.
Az egész német sajtó címdalton foglalkozik azzal az angol intézkedéssel, amellyel korlátozták a diplomaták kiváltságait. Megállapítják a német lapok, hogy az angolok megalázó felügyelet alá

helyezte a diplomatákat, akiknek minden országban nemzetközi jogban biztosított jogai vannak. Az angol intézkedés vezérfonala a kis államok szuverenitásának semmibevevése.

„Épen olyan állam, amely a nemzetközi jog védelmezőjének szerepében tetszeleg”...

Bern, április 19.
A svájci szövetségi tanács előzetes megbeszélések tárgyává tette azt az intézkedést, amelyet az angol kormány hozott a Londonba akreditált külföldi diplomaták kiváltságainak felüggesztése tárgyában. A Bund azt írja, hogy ezzel Anglia messzeme-

nően megsértette a nemzetközi jogot. Ez a körülmény kétszeres sullyal esik latba olyan államnál, amely épen a nemzetközi jog védelmezőjének szerepében szokott tetszelegni. A Liberté szerint a semleges államok tiltakozni fognak Londonban a hallatlan intézkedés ellen.

Lázadás Szudánban

Isztambul, április 19.
Szudánban lázadás tört ki és a felkelők elfoglalták a rendőrség épületét. A felkelésre az a körülmény a-

dott okot, hogy a hatóságok ki akarták sajátítani a lakosság birtokait és állami farmokká akarták átalakítani ezeket.

Törökország hathatósan védelmezi nemzeti létét és érdekeit az angolszász nyomással szemben

Ankara, április 19.
A török politikai közvélemény nagy várakozással tekint Törökországnak az angolszász követelésekre adandó válaszcikkére elé a Németországgal való kereskedelmi kapcsolatok ügyében. Az általános nézet, hogy Törökország elutasítja a követelést és fentartja kereskedelmének szabadságát.
Mint ismeretes, Törökország már hosszú idő óta folytatja szívós küzdelmét az angol nyomás ellen. Nem régen azt követelték Ankarától, hogy az angolok oldalán lépjen be a háborúba. Törökország kereken elutasította a követelést, amit az angolszász származású beszűntetése követett, mire elhírdetés állott be az angol-török viszonyban.

Azokkal a fenyegetésekkel kapcsolatban, amelyeket London hangoztat. Törökországban felteszik a kérdést, vaj

jon zárattal kell-e büntetni Törökországot azért, mert nemzeti létét és érdekeit hathatósan védelmezi. Rámutatnak arra, hogy a háború folyamán csak az angolszászok alkalmaztak ilyen módszereket a semlegesek ellen.

A török sajtó hangja határozottan elutasító. A Jeni Sabah szerint a semlegesekre nehezedő angolszász nyomás a második arcvonal pótlására hivatott.

A Vakit érdekes fejtegetésében leszögezi, hogy a nyugati demokráciák ugyanolyan jegyzéket intéztek a törökökhöz, mint a többi semleges államhoz, amiből esetleg arra lehet következtetni, hogy most már Törökországot egykalap alá vonják a többi semlegessel és elállnak azon követeléseiktől, hogy Törökország lépjen be a háborúba. Ez újabb fordulatot jelentene a török-angol viszonyban.

Megcáfolják a román-szovjet fegyverszüneti tárgyalásokról szóló híreket

Bécs, április 19.
A hét végén a külföldi sajtó egy részében felbukkant az a hír, hogy Antonescu Mihály helyettes román miniszterelnök egy küldöttséggel Moszkvába repült, hogy a szovjet kormánnyal tárgyalásokat folytasson Romániának a háborúból való kiválásáról. Ezt az egyébként meglehetősen hihetetlenül hangzó hírt bizonyos körökben mindaddig elhitték, míg a Bukarestből Istanbulba érkezett bukkaresti török követ, Tanriöer azt meg-

nem cáfolta. Az angol sajtó mindezek ellenére továbbra is foglalkozik ezzel a kérdéssel, s a londoni Observer kitar annak az állítása mellett, hogy létrejött az érintkezés a román kormány megbízottai és a Szovjet között. Az Observer egyébként ezzel kapcsolatban érdekes leleplezéseket tesz. Azt állítja, hogy a szövetségesek között megbeszéléseket folytattak, a Romániával esetleg megkötendő fegyverszünet feltételeiről, s hogy ez alkalommal Moszkva

arra az álláspontra helyezkedett, hogy Románia részéről Antonescu marsall kormányával kell tárgyalni, mint aki ezidő szerint Romániában az egyedüli törvényes tekintély, állítólag az Egyesült Államok is csatlakoztak a szovjet álláspontjához, az angol kormány azonban azt az ellenvetést tette, hogy ez az eljárás nyugtalanítaná a demokratikus államok közvéleményét. A Foreign Office okfejtése azonban szemmel láthatólag nem tudta sem Moszkvát, sem Washington meggyőzni. Moszkvában ugyanis Románia „demokratikus erőit” nem tulságosan sokra becsülik. Azokat a nyilatkozatokat, amelyeket a szovjet kormány ebben a kérdésben tett az Observer a Molotov által nemrégiben Romániával kapcsolatban tett nyilatkozatok kiegészítésének tartja. Moszkvának ebben a kérdésben folytatott taktikája tökéletesen megfelel annak, amit a szovjet más esetekben, többek közt Badoglio kormányának esetében is folytatott. Az a készség, hogy „az ország egyetlen törvényes tekintélyével” kössön fegyverszünetet, vagy pedig, hogy azzal, mint Dél-Olaszország esetében is történt diplomáciai

London:

Finnország nem számíthat a szövetségesek támogatására a Szovjet követeléseivel szemben

Amszterdam, április 19.
Londoni jelentés szerint Lew miniszter egy kérdésre adott írásbeli válaszában közölte, hogy Finnországgal a Szovjettel való tárgyalások so-

kapcsolatokat vegyen fel, semmi esetre sem jelenti azt, hogy Moszkvának szándékában állana ezt a tekintélyt huzamos ideig elismerni, amilyen teljesen magától értetődő. Dél-Olaszországban a kommunista vezetők Moszkva utasítására, szintén azzal kezdtek, hogy készségüknek adtak kifejezést arra, hogy a kormányba belépjenek, de egyidejűleg erre igényt is támasztottak. Észak-Afrikában a Szovjetnek azt a lépését, hogy elismerte az algiri bizottságot, nyomon követte két kommunista képviselőnek a bizottságba való belépése

Ahol először fulladt kudarcba a hirt invázió

Anglia a múltban sokszor tett olyan homályos kijelentéseket, hogy belevonja Norvégiát és az egész Baltikumot a háborúba és ijesztgetni próbálta a tengely egy esetleges Norvégiában történő invázióval. A német hadvezetőség elébevágott az angliai terveknek és megelőzve Angliát, négy évvel ezelőtt április 9-én megtörtént német részről a norvégiai és dániai partraszállás. Hogy is történt ez?

Az angol híradások jelentették 1939-1940 telén, adott esetben az angolok biztos helyre találnak Norvégiában az angol cselekedettel szemben komoly ellenállást nem tanúsítanak majd. Az oslói kormány angolbarát politikát folytat. Ezt mutatta legjobban, amidőn a német »Altmark» hajót norvég felsővizeken az angol »Cossack» romboló megtámadta. Norvégia szemlegességének megsértéséért csak gyenge ellenkezést küldött Londonba.

A berlini vezető körökben legnagyobb bizalmatlansággal nézték a dolgok ilyen fejlődését. Hogy mennyire volt jogos bizalmatlanságuk, mutatták a francia harcokban Le Charitéban zsákmányolt dokumentumok. — Ezekből látható volt az a londoni és párisi szándék, hogy a németek számára a francia frontot megnehezítsék. Norvégia megszállásával akarták a Birodalmat északra körülfűzni. Az ellenséges hatalmak ezzel még a svéd ércszállítványok Németországba való szállításának a megakadályozását is remélték.

A bizonytalan helyzetre való tekintettel a német hadvezetőség ellenintézkedésekre határozta el magát, amelyeknek célja a Norvégiai meglepetésszerű megszállása volt. Ezzel kapcsolatban nem volt elképzelhető Dániában is biztos talajt nyerni. Legfontosabb volt: a terv titoktartása és az ellenséges hírszolgálat félrevezetése. Ez a legnagyobb mértékben sikerült is.

Időközben hírek futottak be, hogy Észak-Scotlandban angol expedíciós csapat áll készen, mely a közeli napokban Narvikot és Drontheimet kívánja megszállni. Ezt meg kellett akadályozni. Előtt a cselekvés órája.

Köpenhágában megértést tanúsítottak. Oslóban más volt a helyzet. Haakon király parancsot adott ki, a mozgósításra és fegyveres ellenállásra. A narviki partraszállásnál összeült az a norvégiai mindkét páncélhajójával, a »Norgé»-val és »Eidsvold»-al, melyek eiszállásukkal végződött a harc.

A norvég hadsereg hat divízióval rendelkezett, melyből kettő az ország északi részén, négy pedig délkeleten és délen állott. Először a déli divíziókkal harcoltak és a német hadsereg igyekezete oda irányult: lehetőleg gyorsan összekötést keresni Oslóval. Bergenbe és Dronheimbe. Ezen irányokban indult meg a német főerő előnyomulása és egyidejűleg megszállták az Osló felé keletre és nyugatra fekvő területeket. Április második felében Dronheim felől északra angol partraszállás történt, nyilván azon állal, hogy a közöttük álló német erőket átkarólik és megsemmisítsék. Ha ez sikerül, úgy a még északra fekvő Narvik izolálva van. Ott ugyanezt az eredményt remélték és végül egész Norvégia visszahódítását. De másképpen sikerült.

A németek megtámadták az angol partraszállókat és visszadozták a partokra, miközben a Nansonnál partraszállt angol hadsereget megállították. Így sikerült a déli szárnytól elvágni őket. Május 2-án elhagyták Norvégiát és néhány nappal később követte őket az északi szárny is. Így az angol partraszállási manőver nem egész tizenhárom nap alatt gyors véget ért. A norvégok is feladták az ellenállást és rövidesen keresztülvethető volt a lefegyverzésük.

Azon a földön dübörögnek az ágyuk amely rövid ideig őseink hazája volt Az ősmagyarok nyomában

írta: Halász Gyula

A keleti háború legújabb híreinek és helyneveinek olvastára ugyan bizony hány magyar embernek jut eszébe, hogy ma azon a földön dübörögnek az ágyuk amely egykor — tíz és fél évszázaddal ezelőtt — rövid időre őseink hazája volt: Etelközben, a Dnyeper, Bug, Dnyeszter, Prut és Szeret öntözte »új» hazá — Kíev vidékétől Kherzonig — magában foglalta a mai Moldva keleti részét, Besszarábiát, Pódolia délkeleti részét, Árpád innen vezette át népét mai hazánkba.

Ebbe az »Etelköz»-be és a Feketetenger-től északra elterülő »Lebediá»-ba — a magyarság korábbi honába — vágyakozott eljutni a mi Jerney Jánosunk már fiatalon, »megvizsgáló azon földet, melyen e szép hazát szerzette hős magyar elődök egykoron laktak».

Kőrösi Csoma, Jerney, Reguly

Jerney János (1890—1855) 16 évvel volt fiatalabb Kőrösi Csománál és 19 évvel idősebb Reguly Antalnál, az ázsiai őshaza másik nagy vándoránál, Csoma már nem élt, Reguly már uton volt messze Északon, az Ural-hegység táján élő testvéreinek honában, amikor

1844 áprilisában — kerek száz esztendője — Jerney János utnak indult az ősmagyarok nyomainak, nyelvi emlékeinek felkutatására.

A már 44 éves Jerney Reguly Antalnak 1841-ben hazá küldött levelével vigasztalódhatott azért a csalódásért, hogy két évtizedig kellett várakoznia, amíg végre utrakelhetett élete nagy céljának megvalósítására. A 22 éves Reguly ezt írta hazá apjának Oroszországból:

»Fiatal ember a világot se siessen a férfianak kijelölt pályára lépni. Minél tovább tekint magát tanulóknak... annál érettebb gyümölcselt várhatja fáradozásainak...» (De azután, már egy évvel később mégis fölkerelkedik nagy szibériai földező utazására Pétervárról).

Jerney János maga is így ír erről később, mélabusan, könyve előszavában:

»Hullámozva vonul el fölöttem a viruló kor, annélkül, hogy keletfelé a régi magyar lakhelyek határköveit látanom engedte volna a sors. És ez igen jól történt; mert a hajdankor emlékeit buvártódónak sok előismerettel szükség bírnia... s eleve megismerie hű leírásokból azon földterületet, mellynek őstörténetét vizsgálándónul fölkarolja; ekként eredményezhet csak dus sikert fáradozása.»

A várakozás évei nem telték télenül 1824-ben a Magyar Nemzeti Muzéum 100 forint pályadíjat tűzött ki erre a kérdésre: »Egy volt-e a régi kun nemzet nyelve a magyar nemzet nyelvével? A díjat a dorozsmai születésű Jerney János kapta meg. Ezt a díjnyertes pályamunkáját (»Vizsgálódás a régi kun nemzet nyelvéről») követte egy másik ívesséle tárgyú műve. Különös címe így hangzik: Világosítás Ázsiában a Kaukázus hegyén lakó avarok és kunságok nyelvének magyartansága iránt (1829). Tíz évvel később jelenik meg: »A magyarhonl bessenyők őstörténeti tanulmánya. Ekkor már két év óta azia Tudományos Akadémiának.

1844 áprilisában

vége írta a boldog órá, hogy elindulhat keleti utazására. Szegeden, »Tömös-vár»-on és Mehádán át májusban ér-

kezik meg Orsovára. Ezeket a helyeket és »a kazáni, boldogult Vásárhelyitől vezetett uti munkálatokat» már tíz évvel előbb megsemlélte, így »semmi sem vala előttem új» — írta utja kezdetéről.

Május 20-án száll hajóra. Kladvából targoncán átrándul »Severini torony»-ba (Turnu de Severinul). A Zrianyi gőzösön folytatja utját Viddin, Palanka, Nikopol, Ruscsuk és Giurgevo felé. Következik Szilisztrla, Csernavoda, majd Braila és Galacz.

»Üdvöz légy Etelköz, Árpád vezér előbbi hazája!» — kiált fel lelkesülten,

amikor partra lép. De óvatosan mind-írt megjegyzi, hogy előbb be kell bizonyítani, kinyomoznia, hogy ez a Moldva csakugyan »az árpádi magyaroknak egykori hona-e»: Atelkuzu?

Galaczból Tekuci-ba utazik tovább, a Barlad folyó mellé. Innen a Szeret felé fordul, átúsztat a folyón. Junius első napján »Bakó» magyar fogadójában száll meg. Jasszi városát (Jasi), majd Vaslui-t látogatja meg ezután. Mindenütt találkozik magyarokkal, csángókkal és tanulmányozza életüket.

Nagy körülövel eljut a besszarábiai Kisinevbe. A Dnyeszter-torkolatban fek-

Képek a háboruból

Német ejtőernyősök a nyugati olasz partoknál páncéltörő ágyu mellett

Egy korly szíverősítő jól esik a győzelmes harc után

vő Akkermanban (ő Neszterfejérvárnak nevezik) érdek német gyarmatosokkal barátkozik meg.

Besszarábia, Krim, és Délolaszország

Tizenöt napot tölt Odesszában. Onnan Nikolajevbe, Kherzonban folytatja útját. Következő állomásai: Beriszláv, Lepedika, Molocsna, Takmak, Mario pol, Taganrog. Odesszától idáig 806 verszt távolságot jár meg.

Taganrogból gőzösön tér vissza Odesszába, Berdianszk, Nogajok, Keres, Fedozia és Jalta érintésével. Megállapítja, hogy a Krim félszigeten nincsenek magyar falvak. Nincs igaza Turkolói Sámuelnek, aki 1725-ben ezt írta hazá barátainak: »Most is Krimben... hét magyar faluk vagynak, a melyekben magyarul beszélnek...»

Taganrogból augusztus elsején keh levelében szinte panaszosan írta Jerney, hogy »magyar nyelvű népséget, ha a Jeges-tengertől a Kívi földre, onnan a Gangesig minden hegyet, völgyet bekalandozok is, soha nem találndók». De azért rúdületlenül vallja, hogy »itt Lebedia és Kazaria részeken kell nekünk mindent kikutatni... keresni néma és írott emlékeket».

Következő jelentését Kercsből küld (aug. 13.), majd pedig Jasiból ír hazá szeptemberben és októberben.

Márciusban hagyja el Moldvát, hozsuzu és mélyreható vizsgálódások után és pontosan egyévi távollét után érkezik meg Pestre.

Jerney eredményei

A moldvai nyelvből 450 magyar szót jegyez föl (6 legalább annak hiszi ezeket) és 339 moldvai helynév ősi magyar eredetét bizonygatja. A Dnyeszter és Don között talált kőszobrokat a hunskita (besenyő, hun, jász, kozár, kun, magyar és palóc) nép emlékeinek tartja.

Fejtegetései nem mindig meggyőzők, sokszor bizony beleesik a délibábos nyelvészkedés akoriban divatozó önáltatásába. De ha itt-ott tévedett is ez a mi jeles magyarunk, tiszteletre méltó az a páratlan buzgóság, amellyel belemerül és átássa magát az irodalmi és történeti forrásművek könyvtárnyi kötetén.

Ezekből az uti megfigyeléseiből írta meg — a maga ódon zamata, nehézkes és csikorgó nyelvén — kétkötetes nagy tudományos művét: »Jerney János keleti utazása a magyarok őshelyeinek kinyomozása végett. 1844 és 1845.» Pest, 1851.

»Tiszta tényben áll a magyar név ágozatnak a besenyő, kazár, kun és palóc népfelkezetekkel rokonsága s egynyelvűsége...» — állapítja meg Jerney könyve végszavában. »A legdusabb eredmény... népfelkezettségünk lánczolatosszkapcsolása, és hunscythja rokonságunk kimutatása.»

Az Egyesült Államokban már komolyan dolgoznak egy harmadik világháború előkészítésén

Hatalmas nyersanyagkészleteket halmoznak fel — Titkos tárgyalások izgatják a nyilvánosság előtt

A belgrádi Donauzeitung genfi kelle-
tessel érdekes cikket közöl arról, hogy
a második világháború döntő szakasza
előtt az Egyesült Államokban már a
harmadik világháború terveit szövöge-
lik és már meg is kezdték erre a har-
madik világháborúra a tervek kidolgo-
zását. A lap többek között ezeket írja:

Mialatt az amerikai katonák távol
hazájuktól Roosevelttel zsidóimperialis-
ta háborúját harcolják, a háború
végére még semmi kilátás sincs.
Washingtonban a kulisszák mögötti
mozgatók már a harmadik világhá-
ború terveit szövögetik anélkül,
hogy megmondanák, hogy ez a har-
madik világháború ki ellen irányul
majd.

Az Egyesült Államok kormánya zárt
ajánlatok mögött tárgyalja annak a hatal-
mas programnak a részleteit, amelyet
a harmadik világháború első három esz-
tendőjében akarnak majd megvalósítani.
Ezekről adott hírt legutóbb az Associa-
ted Press, és a hírhez hozzáfűzte még
is, hogy óriási nyersanyagkészlete-
ket is vásárolnak 5 milliárd dollár ér-
tékben ugyancsak a harmadik vilá-
gháború céljaira.

Azokon az üléseken, amelyekben a
harmadik világháború terveit vitatták
meg, a kiszivárgott hírek szerint izgal-
mas jelenetek játszódtak le a hadsereg,
a tengerészet, az államminiszterek, a
parlament törvény igazgatási köze-
gek, a haditermelés és a bányászat
képviselői között.

Ugyancsak jól értesült körökből
származó hírek vannak a tervezett nyers-
anyagkészletek sorsát illetően is.

Ezeket a készleteket csak akkor hasz-
nálják majd fel, amikor újra előáll a
nemzeti szükségállapot. Ezeket a
készleteket máris a nemzeti biz-
tonság első védelmi vonalának neve-
zik.

és azt állítják, hogy már létezésük is
eljárásai majd minden más államot attól,
hogy új háborút kezdjen.

A továbbiakban úgy értesült az As-
sociated Press, hogy a nyersanyagkész-
letek ellenőrzését egy bizottság fogja
végezni. Ezt a bizottságot az elnök és
számosan együttesen fogja kinevezni a
nagyipar vezetői közül. Ennek a bizott-
ságnak a terve újabb zavarokat okozott,
mivel a hadsereg vezetői szerint min-
den ezzel kapcsolatos kérdés hadititok,
amelyet polgári személyek vagy nem
tudnak megőrizni, vagy gazdasági vo-
natkozásánál fogva a maguk javára
használják majd ki.

Külön probléma az is — jelenti a
továbbiakban az Associated Press,
hogy Anglia hogyan reagál erre a
tervre.

Délvidék

a m i l a p u n k

A közvéleménynek még élénk emléke-
zetében van az első világháború utáni
idő, amikor az angolok közös ellenör-
zést követeltek a rendelkezésre álló min-
den nyersanyag fölött, míg

most Washington az összes angol-
szász területeken rendelkezésre álló
ásványi termékek fölött kizárólagos
ellenőrzési jogokat követel.

Hivatalosan ezt a kérdést azonban még
angol részről nem vetették fel.

Bevezetik a zombori vendéglősök is a heti egy napos önkéntes szünetelést

Az ország több városában már meg-
valósították azt a takarékosági rend-
szabályt, hogy a vendéglők bizonyos
része a hét egyik napján önkéntes
szünetet tart. A vendéglősök és
korcsmárosok érdekképviseleti szer-
ve közbejöttével most Zomborban is
bevezették ezt a takarékosági rend-
szabályt és közös megegyezéssel
megállapították a hét különböző nap-
jain önkéntes szünetet tartó vendég-
lők és korcsmák csoportjait. Esze-
rint hétfőn Gombos József, Máté
Antal, Fuderer János, Serkó István,
Hajós Jakabné, Marganits Dániel,
Szabó Antal, Fischer Antalné, Ba-
bics Mátyás, Fröhlich György, Haj-
nal Pál, Matheisz Mátyásné, Róth Pál,
Erős István, Smercka Manó, Villis
Ferenc, Keller Antalné, Erhardt Jó-
zsef, Mamuzsits Katalin, Komlósi Ist-

ván, Juhász Pál, Benya Sándor, Du-
lics Alajosné, König József, Schnur
Gyula, Karly Bálint, Gluvics Márton,
Schoblocher Miklós és Bogdán Már-
ton üzeme, kedden Braklits Jusztin,
Michelsz Antal és Fischer Antal üze-
me, szerdán Dudás Antal, Hajós Má-
tyás, Malbasits György, Balázs Péter,
özü. Puskás Jánosné, Michelsz Já-
nos, Kasser Lázárné, Spanyol Árpád-
né, Nagy Józsefné, Balog Mihály,
Hartmann Jakab, Panesz Péterné és
Takács György üzeme, csütörtökön
Fischer Józsefné és Fischer Márton
üzeme, szombaton Bosnyák Pál és
Novák Antal üzeme, vasárnap pedig
Müller Lőrincné, Iván István, Schob-
lochér Mátyás, Cselyuzska András,
özü. Bohóczky Istvánné és Zarub-
szky Gyula üzeme tart szünetet.

Mikor lehet költözködni E és Ü jelzésű és milyen jelzés nélküli motorkerékpárokon és gépkocsikon?

A m. kir. rendőrség zombori kapitány-
sága közli: A m. kir. kereskedelmi és
közlekedésügyi miniszter a rendkívüli
viszonyokra való tekintettel az E és Ü
jelzésű motorkerékpárok és gépjármű-
vek használatát illetően könnyítéseket
engedélyezett. Ezek a járművek a ren-
deltetési használaton kívül családtago-
kat és költözködési tárgyakat szállítan-
ak költözködések esetén. Amennyiben E

jelzésű motorkerékpár tilalmi időben i-
lyen célokra akarnak felhasználni, eh-
hez miniszteri engedély kell.

Az E jelzéssel nem bíró gépjárművek
számára kizárólag költözködési célokra
legfeljebb 48 óra időtartamra Zombor
város területére a szabadkai m. kir.
rendőrkapitányság, mint illetékes ható-
ság ad engedélyt.

Milyen taktikai és stratégiai elgondolások vezetik a keleti arcvonal déli szakaszának nagy csalálat

Német katonai szakvélemény a legújabb szovjet hadvezetéséről — Sarló és Kalapács a harctereken

A belgrádi Donauzeitung egyik leg-
utóbbi száma érdekes taktikai és stra-
tégiai fejtegetést közöl von Olberg alezre-
des katonai szakiró tollából. A cikk
már csak azért is figyelmet érdemel,
mert a keleti arcvonal déli szakaszán
folyó óriási s még most is tartó csata
eseményeit és taktikai, valamint stra-
tégiai hátterét boncolja, éppen ezért
teljes egészében ismertetjük olvasó-
inkkal.

— Zsukov tábornagy, egy azon ka-
tonai parancsnokok közül, akik egy
ideig közösen vezették a szovjet offe-
nzívát a déli német hadsereg ellen, ki-
jelentette, hogy a »sarló-kalapács« of-
fenzívával megsemmisíti a déli német
hadsereget. Elképzelését úgy magyaráz

ta meg, hogy a Kiew és Dubno közötti
mély betörési helyen operálva északra
dél-nyugati, majd déli irányban sarló
módjára bekeríti és megveri a német
hadsereget. A másik két hadsereg fel-
adata az lett volna, hogy Zsitomir és
Nikopol között sarló formában támad-
va, majd frontális lökésekkel a német
hadsereget kalapács módjára zúzza
össze.

A stratégia azonban az új módszerek
keresése közben nem maradt meg el-
képzelése mellett. Hadseregei, először
széles fronton támadtak dél felé. Csak
a háromhetes offenzíva vége felé te-
hát az elmúlt héten sikerült a nagy tá-
madás taktikai elgondolását Tarnopol
és Proszkuróv stratégiai célkitűzéseit

pedig Brody—Kovel térségében és Lem-
berg ellen támadni. Még sokáig
kivétel maradt még a hadsereg el-
gondolás mellett a Kalapácsnak szánt
hadseregek. A második ukrániai szov-
jet hadsereg először Oaivornon kereszt-
ül és formában ott elűzte a Bugig és
Stobocskánál a Dnyeszterig. A harma-
dik ukrániai hadsereg pedig a támadás
kezdésén nem frontális támadást kez-
dett, hanem bekerítő mozdulatokat vég-
zett a német déli szárny bekerítésére
Krivói Rogánál és a Dnyeper alsó fo-
lyásánál Nikolajev irányába. Ha az el-
képzelés nem maradt volna csak kimor-
dott jelszó, akkor a német déli had-
sereget már régen a Fekete-tengerbe
szorították volna. Hogy pedig a nagy-
vonalú offenzíva milyen lényeges ered-
ményekkel járt, ahhoz kétség nem fér.

Hogy a német hadsereg megsemmis-
ítése nem sikerült, az is tény.

Két dolgot kell azonban még tisztázni:
A hadművelet egyáltalán nem volt új.
Az egyoldalú távoli átkarolást már
Nagy Frigyes is alkalmazta Lützennél.
Napoleon Jenánál és Hindenburg Tan-
nenbergnél kétségtelen sikerrel. Uj-
csár csak a »sarló-kalapács« elnevezés,
amelyet valószínűleg nem a katonai tu-
domány, hanem a propaganda számára
találta ki. Az az áhítat azonban, hogy
az offenzíva eredményeit új stratégiai
elgondolás alapján érték el, nem állta
meg a helyét.

Taktikai téren is újat jelentenek a
bolsevisták. Azt állítják ugyanis, hogy
a középső hadseregek miszerint taktikai
elgondolás alapján hajtotta végre az át-
törést s ez a taktikai módszer a szov-
jet hadsereg kizárólagos tulajdona.
Szovjet részről ugyanis azt állítják
hogy

csak váltóhullám rendszerben
lehetséges páncélos hadseregek gyor-
előretörése.

A rendszer alapelve az, hogy
a páncélosokat és gépesített le-
veleket olyan messzire engedik előre,
hogy az utánpótlás megvalósítható
legyen.

Az előretört egységek azután beállnak
magukat az új állásokba és megvárják
az utánpótlás megérkezését.

Ugyanakkor azonban egy teljesen ni-
hent és alaposan felszerelt másik
harciscsoport előre és a hullámot
tovább viszi.

A hadműveletek további során az első
hullámot feltöltik és ez a feltöltött hu-
llám felváltja az előretört csoportot.

Természetes, hogy az ilyen taktikai
elgondolás csak abban az esetben
valósítható meg, ha az utánpótlás
tökéletes és hibátlanul működik.

Ezzel kapcsolatban azonban szótan
meg kell mondani, hogy a váltó hu-
llám taktikája egyáltalán nem új. Már
az 1942—43 évi nagy jéki offenzívában
maguk a bolsevisták is alkalmazták a
Donnál. De azt sem tagadjhatják a nagy
stratégáknak és taktikusoknak kiké-
lített szovjet tábornokok, hogy a vál-
tott hullámok módszerét a német páncé-
los hadseregek a nagy nyugati had-
járatában alkalmazták.

— Marad még az a kérdés — feje-
z be cikkét von Olberg alezre-
des — hogy a Szovjet vetette be a új fegyver-
eket, új találmányokat a márciusban
kezdődött hadjáratba. Ezen a kérdésen
kár vitakozni.

Totális háborúban élünk, amely nap-
mint nap új technikai és taktikai esz-
közök felhalálásával jár. Miért ne szű-
lethetett volna a szovjet hadseregnél
is néhány korszerű találmány a fegy-
verzetben és a hadművészetben. Amennyi
azonban ma is meg lehet állapítani,
hogy döntő és a német hadvezetést za-
varbázó új fegyvert a jelenlegi tá-
vaszi offenzívában sem használták és
használnak a bolsevisták.

Hírek

Ügyeletes városi orvos: Dr. Lauer Gyula, Völgy utca 23. — Ügyeletes gyógyszerész: Arany oroszán, Szt. Háromság tér.

Halálozás. Özvegy, kőlyi és dancsházai Jámber Béláné született Hornyicsék Etelka folyó hó 19-én elhunyt. Temetése 20-án délután 4 órakor lesz a Szt. Rókus temető kápolnájából.

Rendelet a kendervetőmag kötelező termeléséről. A kormány rendeletei adótt ki az 1945. évi vetéshez szükséges kendermag termelésének biztosításáról. Eszerint azok a gazdák, akik egy kat. holdnál nagyobb területen kendervetőt termelnek, kötelesek kendervetőterületük egyhúzed részén kat. holdanként 8—12 kiló vetőmag felhasználásával olyan módon elvetni a kendermagot, hogy abból magkender fejlődjen. A termelt kendermagot a gazda köteles a vásárlásra jogosított kereskedőnél bejelenteni és át is adni. Visszatérhet azonban saját vetőmagszükségletére kat. holdanként 40 kiló vetőmagot. A kendervetőmag termelését a közellátásügyi miniszter által is elő kívánja mozdítani, hogy a beszolgáltatott kendervetőmag után járó buzaegységpontokat teljes egészükben a zsirponthoz közeli szántókba számítsa majd be.

Talált tárgyak a rendőrségen. A m. kir. rendőrség zombori kapitányságán egy női kékításka idegen állam pénzével, egy férfikarkötőóra és egy VR-011 gépjármű-rendszám-tábla igazolt tulajdonosa rendelkezésére áll.

Tiltott határátépésért 100 pengő büntetés. Bauer István őrszállási napszámost a törvényszék hároms büntető tanácsa jogerősen 100 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert utlevél nélkül elhagyta a magyar területet.

Rémhírtérjesztő a törvényszék előtt. Urbán György bácskossuthfalvai napszámost a zombori törvényszék hároms büntető tanácsa jogerősen 200 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert valótlan híreket terjesztett a községben. A bíróság az ítélet végrehajtását 3 évi próbaidőre felüggyesztette.

Felépítik Kassán Rákóczi Ferenc rodostói lakóházát. Kassá város vezetésének már régi terve, hogy a történelmi értékű Miklós-hírtől kettős épületben felépítik II. Rákóczi Ferenc rodostói lakóházát. A rodostói Rákóczi-ház minden bizonnyal az ország egyik legjelentősebb Rákóczi- emléke lesz.

Nem sütnék több kalácsot Portugáliában. Lisszabonból jelentik: Portugáliában hétfőtől kezdve nem sütnék kalácsot. A közellátási kormánybiztoság rendelete értelmében a kalácsütők nem kaphatnak több lisztet. Ugyanakkor a kávéházak és éttermek kenyérelállítását 75% a vendélelveket pedig 50% százalékkal csökkentették. A korlátozást a feszült közellátási helyzettel indokolták.

Törülközmi is tudni kell. Fürdés és mosás után testünk szárítása, letörése igen fontos. Ez lehetőleg durvább szövésű törülközővel, lepedővel történjen, hogy a bőrre tapadó baktériumok ledörzsölhessék. Fürdőzés után célszerű hideg zuhanyozással hűteni testünket, mert ilyenkor erősen izzadunk és könnyen megfuthatunk.

Könyvkereskedés a romok tövében. Köln legforgalmasabb terén az egyik nap u. n. repülő könyvkereskedéseket állítottak fel, amelyek hatalmas tételben árultak ki különféle kiadványokat. A romok tövében elhelyezett könyvtáraknál néhány óra alatt 30.000 kötetet adtak el az irodalomra és kultúrára szomjas költőknek.

A „Délvidék” olvasói a légitámadások áldozataiért

Az angolszász terrortámadások áldozatainak felségélyezésére megmozdult Zombor szíve. Megható az a segíteni-akarás, amellyel az özvegy nyugdíjasok behozták filléreiket, s a nagy vállalatok százpengőiket. Az összeg napról napra növekszik, s ma már meghaladja a hétezer pengőt. A mai nap folyamán a következő adományok érkeztek be:

Vörös Ferenc, Könyök u. 4. 10 P.
Tamásko János, Thököly ut 5. 20 „
Gálfi Péter kincstári fuvaros, Madár utca 2. 50 „
Özv. Börszt Henrikné, Zene u. 5. 20 „

Turul Filmszínház 100 „
Jeszenszky István, Gádor 50 „
Jankovics János és fia malomtulajdonos, Zombor 300 „
Bogdány Margit tanítónőképző intézeti tanár 50 „
Kohut Péter kereskedő, Városháza utca 2. 100 „
Özv. Puskás Jánosné, Antal utca 18. 50 „
»Futura» kirendelésig tisztviselői, Zombor 270 „
A tegnapi már közölt gyűjtésünkkel együtt összesen 7558 pengő gyűlt össze.

Ittasságában más ajtaját feszegette a részeg bezdáni napszámós

A zombori kir. törvényszék dr. Winter-Köcs hármass büntető tanácsa most tárgyalta Kolompár Mihály bezdáni napszámós ügyét, aki ez év februárjának elején egy alkalommal

éjszaka baltával akarta felleszíteni lakótársa szobáját. Kolompárt lakótársa feljelentette és a kir. ügyészség magánlakásértés kísérletének vádját emelte ellene. A bíróság a most megtartott tárgyaláson kihall-

gatta a vádlottat, aki azt vallotta, hogy az eset megtörténtkor részeg volt és nem tudta, mit csinál. Enyhítő körülménynek hozta fel maga mellett azt is, hogy ugyanott lakik, ahol a sértett és ittasságában elvesztette csak el az ajtót. A bíróság Kolompár Mihályt két heti fogházra ítélte. A vádlott a büntességgel megállapítása ellen, az ügyész pedig súlyosbításért felbevezett.

A lakóházakban és házcsoportokban éjszakai riasztó ügyeleti szolgálatot kell szervezni

A MTI jelenti: Az ország lakosságának éjszakai nyugalmát akarja biztosítani a honvédelmi miniszter új rendelete, amely a hivatalos lap csütörtöki számában jelenik meg és elrendeli, hogy minden lakóházban és házcso-

portban este 10 és reggeli hat óra között riasztó ügyeleti szolgálatot kell szervezni a légoltalmi szolgálatra kötelezett és önkéntesen jelentkező azon személyek közül, akik az éjszakát a házában illetve házcsoportban töltik.

Felmentő ítéletet hozott a bíróság a napszámári kenderádrágítási ügyben

Annak idején részletesen beszámoltunk arról a napszámári kenderádrágítási peréről, amely a kir. törvényszék dr. Perlaky uszoratánácsa előtt folyt le. A per most a törvényszéken felmentő ítélettel fejeződött be. A felmentő ítéletet a kir. törvényszék szerdán délelőtt hirdette ki a vádlottak előtt. Az ítélet in-

dokolásában a bíróság hangsúlyozta, hogy az ármegállapító rendelet csak a kender eladása után lépett életbe, a különbözetet pedig minden esetben a fuvarozás okozta. A kir. ügyész felebbezést jelentett be az ítélet ellen s így az nem jogerős.

Német hadijelentés

Berlin, április 19.

A vezéri főhadiszállás szerdai hadijelentése közli, hogy Szevasztopol harci részében a bolsevisták nagy tűzérési és csatarepülőgép támogatással eredménytelenül támadták a német állásokat.

A Dnyeszter alsó folyásánál is sok ellenséges támadás hiúsult meg és a németek nagyszámú szovjet páncélost pusztítottak el. A helyi betöréseket megtisztították, vagy elrejtették. Jassitól északra nagy szovjet támadások omlottak össze. Bukovina keleti részében román csapatok megtisztították az előző napokon elfoglalt területeket.

A Kárpátokban és a Sztaniszlautól keletre fekvő térségben a német és magyar hadosztályok hadműveletei eredményesen folynak tovább. A magyar csapatok elfoglalták Nadvorna városát. A Dnyeszter felé német kötelek léndületes támadással még messzebb vetették vissza az ellenséget.

A Tarnopoltól nyugatra és Lucktól nyugatra elterülő harci térségben a bolsevisták támadásait kemény harcokban verték vissza a németek. A

keleti front többi szakaszán nem történt említésre méltó esemény.

Olaszországban a nettunói hídfőnél és az adriai partoktól délre összeomlottak az ellenséges támadások. Az angolszászok jelentős veszteségeket szenvedtek.

Április 18-án a déli órákban nagy amerikai bombázó kötelékek erős vadászvédelemmel egészen Berlinig törtek előre. Egyes helyeken, főleg Rathenowban károk és veszteségek keletkeztek. Bár az elhárítási viszonyok kedvezőtlenek voltak a németek 44 ellenséges gépet — közöttük negyven négy motoros bombázót — lelőttek. Szerdára virradóra brit bombázó kötelékek Párizs külvárosai és a keleti tenger vidéke ellen intéztek támadást. Néhány ellenséges gép Nyugatnémetorszáig és Berlin térségéig is eljutott. A légvédelem 14 ellenséges gépet lelőtt.

Nehéz német harci gépek nagy kötelékei szerdára virradóra Londoni támadták. A célpontokban nagy kiterjedésű tüzek és rombolások keletkeztek. Más német kötelékek kelet-angliai célpontokat árasztottak el romboló és gyújtóbombákkal.

Helsinki-ben 73 embert megölt az ipari szesz

Helsinki-ből jelenti a Német Távirati Iroda: Sokan ipariszeszből készült polítturozó anyagot ittak alkoholként. Ezek közül eddig 73 ember halt meg, míg számosan borzalmas kínok között, reménytelen állapotban nyomják a hóhári ágyat.

Mennyibe kerül a gépkocsivezetői tanfolyam elvégzése?

Megirtuk, hogy Zomborban újabb gépkocsivezetői tanfolyam nyílik meg. A tanfolyam kezdete e hét végén lesz. Jelentkezni korlátolt számban a Baross Szövetség irodájában, vagy Fűves Károly gépkocsivállalkozó lakásán (Evangélikus utca 4. sz. telefon 3-80) lehet.

A tanfolyam tandíja a következők: motorkerékpárra 140 pengő, motorkerék-párra és személygépkocsira 220 pengő, motorkerékpárra, személygépkocsira és tehérgépkocsira 390 pengő, ezen felül még különleges járművekre 340 pengő. A tandíjból 30 pengőt a jelentkezésnél, vagy a tanfolyam kezdetén kell befizetni.

A tanfolyam gyakorló járművei már a hét közepén megérkeznek Zomborba.

Vak művészek hangversenye. Grácban a napokban nagyszerű hangversenyt rendeztek, amelynek szereplői bécsi vak művészek voltak, még pedig Viktoria Fischer énekesnő, Max Höfner zongoraművész és Josef Dohlas hegedűművész. A közönség nagy tetszéssel fogadta gondosan megválogatott számait, amelyeket mély átérzéssel, kitűnő készséggel és tökéletes összjátékkal adtak elő.

Árpát és tengeri darát lopott gazdájától — két heti fogházra ítélték. A zombori kir. törvényszék hároms büntető tanácsa most ítélkezett Szavald György őrszállási napszámós ügyében, aki munkaadójától az elmúlt év júniusában Árpát és tengeri darát lopott. A bíróság Szavaldit jogerősen két heti fogházra ítélte.

Japán 1773 könyvkiadója közül csak 172 működhet tovább. A japán könyvkiadó vállalatok szövetsége elhatározta, hogy a könyvkiadók számát 1773-ról 172-re szűkíti le. Hasonlóképpen továbbmenőleg leszál-lítják mindennemű folyóirat számát is. Így például 692 műszaki folyóirat fog megjelenni az eddigi 1391 helyett. Ugyanez áll a politikai, kulturális, vallási és sportlapokra is. (MTI)

Mérhetetlen fájdalomtól megtört, vérző szívvel, de a jószágos Isten akaratában megnyugodva jelentjük, hogy a legjobbját, férjét, gyermekét és testvérét

Illés József

munkás és szorgalmas életének 37. évében, hosszas szenvedés után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Temetése április 20-án, csütörtökön délután lesz a gyászszobából.

Femerin, 1944. április 19.

Gyászoló felesége,
édesanyja és testvérel.
EMLÉKÉT OROKKÉ
MEGŐRIZZUK!

KÖZGAZDASÁG

Országos és hetivásár tartási engedélyt kapott több bácskai község

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 32.768—II. 1944. számú rendeletével a Bács-Bodrog vármegye közigazgatási területéhez tartozó Dérnye község kérelmére megengedte, hogy a község minden szerdán, abban az esetben pedig, ha erre a napra Gergely-naptár szerinti vagy nemzeti ünnep esnek, a megelőző legközelebbi köznapon heti kirakóvásárt tartson.

Oszivác község kérelmére a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 32.740—II. 1944. számú rendeletével megengedte, hogy a község minden csütörtökön, abban az esetben pedig, ha erre a napra Gergely-naptár szerinti vagy nemzeti ünnep esnek, a megelőző legközelebbi köznapon sertésfelhajtással kapcsolatos heti kirakóvásárt tartson.

Mintács község kérelmére 32.760—II. 1944. számú rendeletével megengedte a miniszter, hogy a község minden kedden, abban az esetben pedig, ha erre a napra Gergely-naptár szerinti vagy nemzeti ünnep esnek, a megelőző legközelebbi köznapon sertésfelhajtással kapcsolatos heti kirakóvásárt tartson.

Palánka község kérelmére 32.734—II. 1944. számú rendeletével megengedte a miniszter, hogy a község minden évben március 30.-án, május 1.-én, július 30.-án és október 1.-én országos kirakóvásárt, minden hétfőn, szerdán és szombaton pedig heti kirakóvásárt tartson. Ha az említett napok valamelyike vasárnap, Gergely-nap szerinti vagy nemzeti ünnep esnek, az országos vásárokat és a hétfői, valamint a szerdai hetivásárt a legközelebbi következő, a szombati hetivásárt pedig a megelőző legközelebbi köznapon kell megtartani.

Titel község kérelmére 32.720—II. 1944. számú rendeletével megengedte a miniszter, hogy a község minden évben az április 6.-át, augusztus 22.-ét és október 20.-át magában foglaló hét hétfőn országos állat- és kirakóvásárt, minden szerdán heti kirakóvásárt, minden szombaton pedig sertésfelhajtással kapcsolatos heti kirakóvásárt tartson. Ha a felsorolt napok valamelyike Gergely-naptár szerinti vagy nemzeti ünnepre esnek, az országos vásárokat a legközelebbi köznapon, a hetivásárokat pedig a megelőző köznapon kell megtartani.

Bajmok község kérelmére 32.779—II. 1944. számú rendeletével megengedte a miniszter, hogy a község minden évben május 25.-ét és az augusztus 18.-át megelőző legközelebbi hétfőn országos állat- és kirakóvásárt, minden csütörtökön pedig heti kirakóvásárt tartson. Abban az esetben, ha ezen napok valamelyikére ünnep esnek, az országos vásárokat a megelőző köznapon, a megelőző hétfőn, a hetivásárt pedig a megelőző köznapon kell megtartani.

Olvasta-e már
Zombor történelmét?

Bácskossuthfalva községnek 32.774—II. 1944. számú rendeletével megengedte a miniszter, hogy minden évben március

A kereskedelmi miniszter fontos leirata az áru-előfizetés kérdésében
Arulvonás, ha jogtalanul követelnek előrefizetést

Megirtuk, hogy egyes kereskedelmi szakmák részéről az utóbbi időben egyre több panasz hangzott el amiatt, hogy néhány gyár a megrendeléseknél előre követeli az áru teljes értékének kifizetését és több ízben előfordul, hogy a gyár a megrendelt árut nem tudja leszállítani a jó idő multán a pénzt visszaadja. A kereskedők körében az az álláspont alakult ki, hogy hajlandók a megrendelt áru nagyobb előleget adni, azonban azt is csak akkor, ha a szállítási későbből áll, de semmi szint alatt sem tartják indokoltnak azt, hogy a megrendeléskor az áru egész ellenértékét előre kifizessék. Kérték a kereskedők ennek a problémának mielőbbi sürgős rendezését.

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter az ügyben leiratot intézett a Gyáriparosok Országos Szövetségéhez és a K 2423/1944. számú leirat másolatát a KOE-nek is megküldötte tedomásulvétel és az érdekeltekkel való közlés végett.

A leirat szerint a miniszter fölhiv-

Törökországban gumiültetvényekkel kísérleteznek

Törökország gumiszükséglete erősen megnövekedett — írja a Neues Wiener Tagblatt — s ennek hatása alatt iparkodtak kihasználni a mezőgazdaságban rejlő lehetőségeket. Eddig ugyanis, ha sikerült is szintetikus uton tökéletes pótló a nyár, annál több gumit terem. Ahol télyamat jelentős anyag- és költség-többlet feláldozását igényeli.

A gumiültetvények létesítésének előfeltétele az, hogy a hőmérséklet sohasem csökkenjen 25 fok alá. Minél melegebb a nyár, annál több dumi terem. Ahol télen a hőmérséklet nem esik 15 fok alá még mindig lehet gumit termelni, ennél nagyobb hidegben azonban a gumifá már elveszti leveleit.

Törökország d' partjai tehát alkalmasak gumitermesésre.

A Hevea Brasiliensis mellett azonban még számos olyan növény van, amelynek gyökeréből, törzséből, ágából vagy

A napraforgó termelésének kiterjesztése

Kitűnő övedelmezőséget biztosít a termelés

A háborús szükségletek fokozódásával lépést kell tartani a termelésnek és a fegyverrel küzdő honvéd mellett minden gazdának is harcolnia kell a termelés fokozása érdekében. Az ország szükségletének fedezésére az eddiginél több növényolaj kell, ezt a több olajat a legtöbb esetben leggazdaságosabban napraforgó termelésével lehet biztosítani.

Az elmúlt évek tapasztalatai ugyan

20.-án, július 15.-én és október 20.-án országos állat- és kirakóvásárt, minden szerdán pedig sertésfelhajtással kapcsolatos heti kirakóvásárt tartson. Ha ezek a napok ünnepnapra esnének, a vásárt illetőleg hetivásárt a legközelebbi köznapon kell megtartani.

Vajsza községnek 32.712—II. számú rendeletével megengedte a miniszter, hogy a község minden csütörtökön, ha pedig ez a nap ünnepnapra esnék, a megelőző köznapon heti kirakóvásárt tartson.

ja a GyOSZ-t az alábbi rendelkezésekre:

— Az árszabályozási rendeletek egyebek közt a fizetési feltételekről is intézkedést tartalmaznak. A fizetési feltételeket az eladó csak a vevő előnyére jogosult megváltoztatni.

— Az eladás — eltekintve a következő bekezdésben foglalt kivételesektől — előleg adásától vagy előfizetéstől függővé nem tehető. Felhívom az érdekeltek figyelmét arra, hogy előleg vagy előfizetés követelése az 1920.XV. tc. 1. §. 1. bekezdésének 5. pontjában meghatározott bűncselekmény (áruelvonás) megállapítására lehet alkalmas.

— Előleg vagy előfizetés csak akkor követelhető, ha azt árszabályozó rendeletekben kifejezetten megengedtem, vagy ha a hatályban lévő árszabályozási rendeletek változatlanul fentartják a rögzített eladási, valamint fizetési feltételeket és igazolható, hogy az eladó az üzleti szokásoknak megfelelően már a rögzítés idején is előleg, illetve előfizetés mellett bonyolította le az eladásait.

leveleiből gumiszertű anyagot lehet nyerni. Ezek megeremnek kevésbé meleg helyen is, de nem adnak annyi gumit. Kísérletezés folyik azonban az irányban is, hogy egyes török növények gumitartalmát értékesíteni lehessen annak ellenére, hogy kolofóniumot is tartalmaznak. Olasz és svájci tudományos intézetekben rájöttek arra, hogyan lehet a két anyagot egymástól elválasztani.

A török kormány minden eszközzel arra törekszik, hogy az ország gumitermelését emelje. Ilyenirányú kiutató intézetet tervezett 250 millió török font költséggel, ezt a hitelkeretet a jövőben még megnövelik.

A feladat másik része, hogy a török földműveseket rábírják a különféle gumit tartalmazó növények termelésére, ami nem könnyű feladat, mert természetük sok munkával jár. Valószínű azonban, hogy megfelelő árak biztosításával sikerül a kérdést megoldani.

ve, mindenütt termelhető, ahol a kukorica beéri. Melegebb vidéken jobb talajokon a napraforgó termése 12—15 mázsa körül mozog, de kedvezőtlenebb viszonyok között is könnyen el lehet érni 6—8 mázsa termést. A magtermésen kívül értéket képvisel a napraforgószár is, különösen azokon a vidékeken, ahol a gazdák még ma is sok szalmát, sőt trágyát fűtenek el. További előnyt biztosít a beadott termés után visszajáró olajpogácsa.

Az újabb kutatások megdöntötték azt a régi téves hitet, hogy a napraforgó talajszaroló növény, mert a napraforgó sem von ki a talajból több tápanyagot bármely más kárpát-növénynél. A napraforgónak rendkívül fejlett gyökérzete van, amellyel a legnagyobb szárazságban az utolsó csepp vizet is ki tudja használni ezért gyenge az utána vetett őszi kalászosok fejlődése. Emiatt napraforgó után lehetőleg ne vessünk őszi kenyérgabonát.

A termelés sikere jelentős mértékben függ attól, hogy megfelelő fajta napraforgót termeljünk: csak egytányérut, biztosan beéző féléseget szabad termelni. A magyar növénynevelők minden körülmények közé alkalmas napraforgófajtákat neveltek már ki s a megtett kormányzati intézkedések folytán a gazdák könnyen hozzájuthatnak a viszonyaiknak legjobban megfelelő vetőmaghoz.

A Futura minden igényt kielégítő mennyiségben rendelkezik napraforgómaggal, a hozzáfutókat el tudja látni jó vetőmaggal. Bár előnyös a minél korábbi vetés, egész április hónapban a siker reményével lehet napraforgót vetni. Minél később történik a vetés, annál inkább korai érésű, rövid tenyészidejű féléseget kell választani. A vetőmagszükséglet nem nagy. A magok nagysága szerint géppel való vetés esetén négy-nyolc kilogramm vetőmag szükséges, a fészekbe ültetésnél ennek a mennyiségnek fele is elég. Egy fészekbe ültethető több mag is, de egyelőre után csak egy szárat szabad meghagyni.

A napraforgótermesztés jövedelmezőségét biztosítja a mázsánként 70 pengőben megállapított beváltási ár. A gazdáknak a napraforgó nagy segítségét jelent a zsirbeszolgáltatási kötelezettségük teljesítésénél. A napraforgót 200 buzaegységben számítják be. Mindezek a szempontok kívánatosnak teszik, hogy a magyar gazdák országszerte az eddiginél nagyobb mértékben karolják fel a napraforgó termelését.

Bizonyára az idén sok olyan gazda lesz, aki nemcsak az ipari növények kötelező termesztésének keretén belül fog napraforgót termelni, hanem az előirt területen tulmenden vet napraforgót mind az ország közellátásának, mind saját magának jól-felfogott érdekében. (MTI)

A honvédelmi igénybevételekre kijelölt járműveket és lovakat jó karban kell tartani

Dr. Cserta Péter polgármester hírdelményben hívta fel mindazok figyelmét, akiknek járműveit és lovait honvédelmi igénybevételekre kijelölték, hogy haladéktalanul gondoskodjanak a járművek és hámak kifogástalan állapotba való helyezéséről. A lovak patkolásáról is megfelelően gondoskodni kell. A polgármester intézkedett, hogy patkóvas és keréksín utatványt elsősorban azok kapjanak, akiknek járműveit és lovait a igénybevételekre kijelölték. Akik a felhívásnak nem tesznek eleget, a honvédelmi törvény alapján megindítandó szigorú eljárásnak teszik ki magukat.

SPORT

A vasárnapi forduló két nap távlatából

A 19. forduló nem hozott meglepetéseket. Mindenütt az esélyes csapatok vitték el a két pontot. Kivételt képez némileg a ZSE győzelme Ujvidéken, mert tekintettel a zombori kékek jelenlegi gyenge formájára, s főleg arra, hogy igen tartalékosan voltak kénytelenek utnak indulni, kevesen voltak a ZSE szurkolói között azok, akik kedvenc csapatuk győzelmét remélték volna. Ezzel a győzelemmel a ZSE két igen értékes pontot szerzett, s ha tekintetbe vesszük még azt a körülményt is, hogy idegen pályáról hozták haza, igazán csak elismerés hangján szólhatunk a ZSE vasárnapi csapatának minden egyes tagjáról tekintet nélkül arra, hogy a mérkőzésen milyen formában játszott. Bebizonyosodott, hogy nem a jó hangzású nevekől összeállított csapaté a jövő, hanem azoké akik szívvel-lélekkel képviselik csapatuk színét, s igen sokszor többet ér a lelkesedés a valamivel nagyobb tudásnál. A ZSE szép teljesítményének értékét nem csökkentik az a körülmény sem, hogy a vasárnap ellenfele valóban jelenleg egyike a csoport leggyengébb csapatának, mely nem nyert még egy mérkőzést sem. Ezzel a győzelemmel a ZSE továbbra is megtartotta helyét, bár az MLSz ugy határozott, hogy az őszi ZSE-KAFC mérkő-

zés eredményét (1:1) megsemmisítette, s így a ZSEnek jelenleg 23 pontja van. Mivel a mérkőzést még egyszer lejátszák, alkalom nyílik mind a két pont megszerzésére. Hogy ez sikerül-e majd, az már más kérdés, de a lehetőség megvan rá.

A SzAFC csak nehezen győzött az utolsó helyen álló Ada ellen, s így megtartotta első helyét. Az első hely kérdése azonban valószínűleg vasárnap fog eldőlni a SzAFC-Bácska mérkőzésén.

A táblázat sorrendje nem változott meg lényegesen. Csak a Szabadkai MOVE és a KAFC cserélték helyet, különben más változás nem volt. Jövő vasárnap valószínűleg nagyobb változások lesznek. Nem csak az első hely kérdése körül lesz változás, hanem a harmadik helyen is. Zomborban u. i. a MÁV a ZSE-vel játszik. Abban az esetben, ha a MÁV győz, vagy eldöntetlen eredményt hoz a mérkőzés, a vasutasok kerülnek a harmadik helyre. A ZSE csak abban az esetben kerülne a harmadik helyre ha a mérkőzést megnyeri tekintettel arra, hogy mint már említettük, az MLSz határozata alapján egy pontot elveszített. A MOVE vasárnap pihen, s így egy hétig nem szólhat be a harmadik helyért folyó küzdelemben.

A fordulóban csak két csapat szerzett

idegenben két-két pontot, a ZSE és az UVAK, a többi győztes saját pályáján játszott. Összesen 27 gól esett ezek közül a győztesek 21 adtak míg a leggyőzöttek csak 6.

A tavaszi eredmények alapján összeállított táblázat az ötödik forduló után a következőképpen alakult ki:

1. Bácska	5	5	—	—	25:1	10
2. SzAFC	5	4	1	—	21:8	9
3. Z. MÁV	5	4	—	1	12:4	8
4. Sz. MOVE	5	4	—	1	11:13	8
5. UVAK	5	3	1	1	12:11	7
6. Z. MOVE	4	3	—	1	14:4	6
7. ZSE	5	2	1	2	6:6	5
8. KAFC	5	2	—	2	7:11	4
9. B. MOVE	4	1	1	2	3:8	3
10. TTC	3	1	—	2	7:8	2
11. Ada	4	1	—	3	3:9	2
12. JSE	4	—	1	3	4:14	1
13. BSE	4	—	1	3	1:14	1
14. B. TISE	4	—	—	4	3:7	0
15. UAC II	4	—	—	4	:10	0

Nagyvárad-Tisza 4:1 (3:1)

Nagyvárad, NB I. mérkőzés, vezette: Pusztai.

Március 25-ről elmaradt bajnoki mérkőzést a két egyesület az MLSz határozata alapján kedden délután játszotta le. A mérkőzés igen nagy iramu volt mindvégig s úgy indult neki, mintha meglepetést hozna. A Tisza ugyanis már az első féldő 8. percében vezetéshez jut. Ez azonban nem zavarta meg a nagyváradi játékosokat s csakhamar három góllal terheltek meg ellenfelek kapuját. A 24. percben a játékevezető szándékos durvaságért a szegedi Vargát kiállította s így a Tisza 10 emberrel küzdött tovább. Ennek ellenére, a

szegedi csapat a második féldőben még erősebb ellenállást tanúsított s így a váradi csapatok nagyszerű játéka ellenére is csak egy gólt értek el a második féldőben.

A mérkőzés a bajnoki táblázaton csak annyiban hozott változást, hogy a NAC pontszáma 39-re növekedett s így eddigi előnyét a második helyen álló Kolozsvárral szemben 11 ponttal emelte. Ezzel szemben a Tisza helyzete még nehezebb lett s most már nagyon mélyen van bent a kieső jelöltek között.

APRÓHIRDETÉSEK

TELEFUNKEN, 4 lámpás szuper rádió eladó. Cim: Mátyás király ut 13. a-605-f

SZTIPICS JÓZSEFNÉ »Elza« a hírneves szabadkai grafológusnő, április 19-től április 24-ig fogad feleket Bezdánban, Oberreiternél. a-637-f

BUTOROZOTT SZOBA közel a megyéhez, magános urnák kiadó. Cim a kiadóban. a-638

JÓKARBAN LEVŐ Zephir kályhát megvételre keresünk. Vadászkiút R. T. Zombor. a-640

ELADÓ egy új recamier, három utóttómán, kerékpár, előszobafogas egy telajátó valamint új rokkák. Petőfi utca 7. a-641-f

KÉT ÚJ MÉHKAPTÁR eladó. Heszler asztalosnál. Szt. István ut 15. a-642-f

NÉGY EMBER ELINDUL

A DÉLVIDÉK REGÉNYE

Az asszony egy ablak melletti asztalkához ült le, mely, ugy látszik, megszokott helye lehetett. Kicsiny volt, karcsu, szőke, aranyos. Hetyke kis kalapja alól aranyfürtök göndörödtek elő. Ibolyaszín szeme volt, csöpp hegyes orra, bim-bó szájacskája, Rózsaszín babaarca édesen kevert s apró gyöngyfogai minduntalan elővillantak kisése rövid felsőájka alól. Harminc évesnek kell lennie — jutott Hartigan eszébe. De sokkal fiatalabbnak látszott.

Láthatólag elégedetlenül nézegette az étlapot. Mikor végre letette és a pincér átvette a rendelést, körülnézett a teremben. Most már ugyezolyán csak ketten voltak. Amint találkozott a tekintetük, az őrnagy, vén róka módjára, tapintatosan elfordította a szemét. De, mikor érezte, hogy az asszony újra reátekint, merészen viszonozta a pillantását. Majd kivette a szivart a szájából és odaszólt az asztalához:

— Remélem, nem zavarja a füst.

Az asszony visszamosolygott reá.

— Csöppet sem.

Lágy volt a hangja és behizelgő. Valami kis idegen kiejtés érzett rajta.

— Ugy látszik, jön már a tavasz — folytatta Ned a beszélgetést. Az asszony kitekintett az ablakon.

— Igen, szép az idő.

Halk kisése elmélyült hangjában volt valami, ami akarátlanul megdobbantotta kisése a vén harcos szívét. Láthatatlan villamos sugarakat bocsátott ki magából ez az asszony s mindenki behódolt előtte. A pincérek is egészen másképen forgolódtak körülötte, mint a többi vendég mellett.

— Csak ma reggel érkeztem — folytatta az őrnagy a megkezdett ostromot — és megbántam. Az egész város olyan csendes és kihalt még, hogy igazán nem tudom, mivel lehet itt agyonütni az időt.

Az asszony kicsit elbiggyesztette a száját.

— Igyon gyógyvizet és sétáljon.

Ujra összenéztek. A vén harcos gonoszul elmosolyodott.

— Ha szabad kérdeznem, szintén ezzel tölti a napját?

Az asszony nem mosolygott.

— Én pihenni jöttem.

Ezzel elővett egy képeslapot, nyugodtan kinyitotta és olvasni kezdett.

Elutasítás volt, legalább is egyelőre. És az őrnagy elfogadta. Felállt és kiment. De csak az elősarnokig. Mikor a kicsike megjelent, nagy odaadással tanulmányozta a színházi plakátot. Madame Lassagne elragadó volt rövid sportkabátjában, barna tweed-ruhájában. Meg sem állt a portás előtt, ment egyenesen a forgóajtóhoz. Egy pillanattal később motorberregés hangzott... Hartigan éppen idején ért a kijáratához, hogy lássa a zöld szalonkocsit kirobogni a parkból.

Kétségbeesetten nézett körül. Ebben a pillanatban meglátta a szálló küldöncének kerékpárját. Oda volt támasztva a fal mellé. A töpörödöttképű vén küldönc nem volt sehol, s hála a jó német szokásnak, hogy délután mindenki alszik, senkit sem lehetett látni. Az őrnagy arra gondolt, hogy jó husz éve lehet, mikor utoljára kerékpározott. De azért tétozás nélkül felkapott a biciklire.

Lehet, hogy a szép napsütést akarta élvezni az asszony, mert meglehetősen lassan hajtott ki a városból. A zöld kocsi még látszott a hosszú, egyenes faszor végén, mikor Ned kikarikázott a park kapuján.

Persze, gyorsan hátramaradt megint, de amikor a zöld kocsi jobbra fordult, hirtelenében megszámolta a telefonpóznákat, merre kell mennie. A tizenhatalcadik póznánál következett a kanyarulat.

Mikor elért a tizenhatalcadik póznához, Hartigan kanyargó, meglehetősen meredek oldalösvényt látott meg a domboldalon. Kisése lelohadt a jókedve, amint a lejtőt méregette szemmel. Mit lehet tenni? Leszállt a bicikliről. Ebben a

pillanatban látta meg az utca névtábláját:

— Hasenberg-Weg.

Ezt a nevet látta a térképen! Uj remény éledt benne. Vigan toltta maga előtt a biciklit és izzadva, lihegve kapaszkodott felfelé a meredek uton.

Mintha sohasem érne véget a lejtő! És egyre meredekebb lett. Elhaladt vagy két villa előtt, de mind be volt zárva még. Már azt hitte, hogy örökre elvesztette szem elől a zöld kocsit, mikor egy kanyarulatnál egyszerre eléje bukkant. Elhagyatottan állt az utszélén, nem ült benne senki. De a kerítés mentén kanyargó kis ösvényen friss lábnyomok látszottak s fenn, a dombtetőn egy háztető villant ki a fenyők között.

Hartigan is felfelé igyekezett a kis, kanyargós ösvényen s toltta rendületlenül a biciklit. Az ösvény egy kis park kapuja előtt végződött. A parkban állt a ház, melynek tetejét Hartigan a kocsitól látta. Diszes tiroli ház volt, kék és piros számokkal diszelgett rajta az 1898-as szám és ez a két szó: Pensio Hasenberg.

Nyilvánvaló volt, hogy a szállót még nem nyitották meg vendégek számára, mert minden redőny le volt huzva s nem látszott sehol élet. De az ösvény itt fejeződött be s más ház nem látszott sehol a dombtetőn. Hartigan elrejtette a biciklit néhány fiatal nyírfa között, aztán merészen kinyitotta a kertajtót és belépett a parkba. Nemsokára a garázshoz jutott. Távolság két vagy három kis pavillon látszott a fák közt és egyiknek kéményéből keskeny, kékes füstszalag kanyargott az égnek.

Fától fához húzódva közeledett arrafelé Hartigan. A füstölgő kéményű pavillon kétemeletes volt, alul széles verandával. A verandán kerti székek álltak. A ház ajtaja nyitva volt. A vidámkékre festett redőnyök kiv oltak nyitva. Látszott, hogy laknak itt.

(Folytatjuk)